

Ödemeler Dengesi - Ağustos 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Cari açık Ağustos'ta beklentilerin bir miktar altında...

Cari açık Ağustos ayında 2,0 milyar USD ile piyasa beklentisinin (2,1 milyar USD) bir miktar altında gerçekleşmiştir. Aylık bazda 2013 yılının en düşük düzeyine gerileyen cari açık, yılın ilk 8 ayında 44,3 milyar USD'ye ulaşmış olup geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %25,3'lük artış kaydetmiştir. 12 aylık kümülatif cari açık ise 56,7 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir.

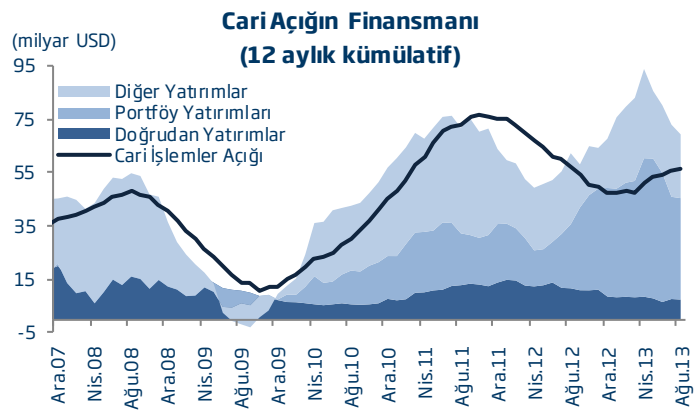
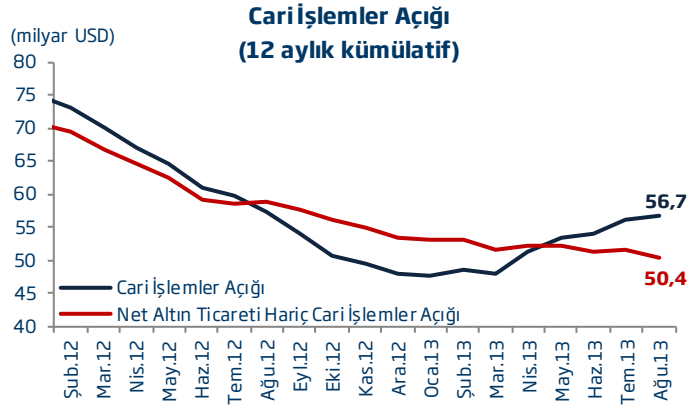
Ağustos ayında altın ticaretinin olumsuz etkisi azaldı.

Cari açığın detayları incelendiğinde, dış ticaret açığının Ağustos ayında önceki aylara göre belirgin bir şekilde azaldığı dikkat çekmektedir. Ödemeler dengesi tanımına göre, Temmuz ayında 8,2 milyar USD düzeyinde olan dış ticaret açığı Ağustos ayında 5,6 milyar USD düzeyine gerilemiştir. Bu gelişmede Ağustos ayında ithalatın ivme kaybetmesi etkili olmuştur. Ayrıca, altın ticaretinin olumsuz etkisinin azalması da dış ticaret açığındaki düşüşe katkı sağlamıştır.

Öte yandan, Ağustos ayında altın ithalatındaki ivme kaybına karşılık 2012 yılının ilk 8 ayında 3,1 milyar USD'lik dış ticaret fazlası veren net altın ticareti, 2013 yılının aynı döneminde 8,9 milyar USD'lik açık yaratmıştır. Dolayısıyla, altın ticareti hariç tutulduğunda, yılın ilk 8 ayında cari açığın geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %7,9 gerilediği hesaplanmaktadır.

Turizm gelirlerinde artış...

Ağustos ayında mevsimsel olarak artan turizm gelirleri de cari açığı genişletmeyi sınırlandıran bir diğer faktör olmuştur. Net turizm gelirleri Ağustos ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %17,2 artış kaydederek 3,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Böylece yılın ilk 8 aylık döneminde net turizm gelirleri %20,9 artışla 15,8 milyar USD'ye ulaşmıştır.

Ağustos ayında portföy yatırımlarında yeniden giriş kaydedildi.

Fed'in varlık alım programını azaltabileceğine yönelik endişelere bağlı olarak Haziran ve Temmuz aylarında birçok gelişmekte olan ülke ile birlikte Türkiye'den de sermaye çıkışı yaşanmıştır. Bu çerçevede, Temmuz ayında portföy yatırımlarında 3,1 milyar USD ile Ekim 2008'den bu yana aylık bazda en sert çıkış kaydedilmiştir. Ağustos ayında ise, gelişmekte olan ülkelere yönelik risk algısının bir miktar iyileştiği ve bu çerçevede portföy yatırımlarında 1,9 milyar USD'lik giriş kaydedildiği dikkat çekmektedir. Portföy

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

	Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2012	Ağustos 2013
Cari İşlemler Dengesi	-47.752	-56.694
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	68.566	70.495
-Doğrudan Yatırımlar	8.445	7.314
-Portföy Yatırımları	40.789	38.109
-Diğer Yatırımlar	18.509	23.942
-Net Hata ve Noksan	867	1.198
-Diğer	-44	-68
Rezervler⁽¹⁾	-20.814	-13.801

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Kaynak: TCMB

Ödemeler Dengesi - Ağustos 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

yatırımlarının detayları incelendiğinde, hisse senetleri piyasasından çıkışların Ağustos ayında da devam ettiği görülmektedir. Ağustos ayında kaydedilen 258 milyon USD net satımla birlikte ilk 8 aylık dönemde hisse senedi piyasasından 1,1 milyar USD net çıkış gerçekleşmiştir. Buna karşılık, yurt dışı yerleşiklerin devlet iç borçlanma senetleri piyasasından Ağustos ayında 1,1 milyar USD net alım gerçekleştirdiği ve yılın ilk 8 ayındaki net alımın 5,4 milyar USD'ye ulaştığı görülmektedir. Ağustos ayında ayrıca, yurt dışında gerçekleştirilen tahvil ihracı yoluyla bankalar 413 milyon USD, reel sektör 444 milyon USD borçlanmıştır. Böylece, ilk 8 aylık dönemde söz konusu sektörler sırasıyla 5,4 milyar USD ve 2,9 milyar USD net borçlanma gerçekleştirmiştir. Haziran ve Temmuz aylarında yurtdışı tahvil ihracını durduran reel sektörün Ağustos ayında yeniden yurtdışında tahvil ihracı gerçekleştirmesi olumlu değerlendirilmektedir.

Doğrudan yatırımlarda ise, Ağustos'ta kaydedilen net 460 milyon USD'lik giriş ile yılın ilk 8 aylık döneminde bu kaleme kaydedilen toplam net sermaye girişi 5,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Geçtiğimiz yılın aynı dönemindeki tutar 6,9 milyar USD düzeyindedir.

Diğer yatırımlar kaleminde sınırlı sermaye girişi sürüyor.

Diğer yatırımların varlık kalemi incelendiğinde, Türk bankalarının yurt dışı muhabirleri nezdindeki döviz mevduatını 1,4 milyar USD artırdığı görülmektedir.

Yükümlülükler tarafında ise, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında uzun vadeli kredi kullanımına yöneldiği gözlenen Türk bankacılık sektörünün Ağustos ayında yeniden yurt dışından kısa vadeli kredi kullanımına ağırlık verdiği görülmektedir. Ağustos ayında bankacılık sektörünün kısa vadeli kredi kullanımı 1,4 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. 12 aylık kümülatif veriler dikkate alınarak hesaplanan ve Şubat ayında %93 seviyesine kadar gerileyen bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranının Ağustos ayı itibarıyla %152 seviyesine kadar yükseldiği de dikkat çekmektedir.

Ağustos ayında, bankacılık dışı kesimin uzun vadeli kredilerde 398 milyon USD net geri ödeme yaptığı, kısa vadede ise 1,1 milyar USD düzeyinde kredi kullandığı görülmektedir. 12 aylık kümülatif olarak değerlendirildiğinde, banka dışı kesimin uzun vadeli borç çevirme oranı %103 düzeyindedir.

Ağustos ayında rezervler arttı.

Mayıs ayının sonlarından itibaren gündeme gelen Fed kaynaklı endişelerin sermaye hareketlerinde zayıflamaya neden olması, cari açığın finansmanında TCMB'nin rezerv varlıklarını devreye sokmasına neden olmuştur. Nitekim, Mayıs - Temmuz döneminde rezerv varlıklar 9,6 milyar USD azalmıştır. Ağustos ayında ise TCMB'nin rezerv varlıklarını yeniden 4,0 milyar USD artırdığı görülmektedir. Böylece yılın ilk 8 ayında rezerv varlıklarda kaydedilen artış 8,7 milyar USD olmuştur. Ağustos ayında net hata ve noksan kaleminde de 2,9 milyar USD giriş kaydedilmiştir.

Beklentiler...

Global ekonomik konjunktürdeki dalgalanmalar çerçevesinde TCMB'nin uyguladığı sıkılaştırıcı yöndeki para politikasının Türkiye'de ekonomik aktivite üzerinde baskı yaratacağı tahmin edilmektedir. Nitekim, son yayımlanan Orta Vadeli Program'da da 2013 yılına ilişkin büyüme tahmini düşürülmüştür. Ayrıca, tüketici kredilerine yönelik getirilen yeni düzenlemelerin de yurt içi tüketim harcamalarındaki artışı sınırlandıracağı düşünülmektedir. Buna ek olarak, 2013 yılında cari açık üzerinde olumsuz etki yapan altın ticaretinden kaynaklı dış ticaret açığının, önümüzdeki dönemde altın ticaretinin uzun vadeli trendine yakınsayacağı öngörüsü ile kademeli olarak ortadan kalkacağı öngörülmektedir. Ağustos ayı altın ticareti verileri de bu durumu teyit etmektedir. Orta Vadeli Program'a göre 2013 yılında 58,8 milyar USD (GSYH'nin %7,1'i) düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edilen cari açığın, altın ticaretindeki normalleşme süreciyle birlikte 2014 sonunda 55,5 milyar USD'ye, GSYH'ye oranının da %6,4'e gerilemesi öngörülmektedir.

	Cari Açık/GSYH Tahminleri (%)		
	Eski OVP	Yeni OVP	IMF
2013	7,1	7,1	7,4
2014	6,9	6,4	7,2
2015	6,5	5,9	7,4
2016	-	5,5	7,7

Finansman tarafında ise, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında portföy yatırımlarında kaydedilen çıkışın geride kaldığı ve Ağustos ayında portföy yatırımlarında yeniden sermaye girişi gözlemlendiği dikkat çekmektedir. Aynı zamanda, rezerv varlıklarda da üç ayın ardından yeniden artış sağlanmıştır. Önümüzdeki aylarda da, gelişmiş ülkelerin para politikası uygulamalarındaki sıkılaşma işaretlerine bağlı olarak dış finansman koşullarındaki gelişmeler sermaye akımları üzerinde etkili olacaktır.

Ödemeler Dengesi - Ağustos 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Ağustos 2013	Ocak-Ağustos		% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-1.995	-35.351	-44.293	25,3	-56.694
Dış Ticaret Dengesi	-5.568	-45.432	-54.362	19,7	-74.265
Hizmetler Dengesi	3.984	14.031	15.941	13,6	24.819
Turizm (net)	3.582	13.102	15.842	20,9	24.299
Gelir Dengesi	-477	-4.801	-6.502	35,4	-8.410
Cari Transferler	66	851	630	-26,0	1.162
Sermaye ve Finans Hesapları	-870	32.666	41.277	26,4	55.496
Doğrudan Yatırımlar (net)	460	6.875	5.744	-16,5	7.314
Portföy Yatırımları (net)	1.930	19.540	16.860	-13,7	38.109
Varlıklar	251	1.939	2.436	25,6	3.154
Yükümlülükler	1.679	17.601	14.424	-18,1	34.955
Hisse Senetleri	-258	2.393	-1.059	-	2.822
Borç Senetleri	1.937	15.208	15.483	1,8	32.133
Diğer Yatırımlar (net)	748	22.025	27.458	24,7	23.942
Varlıklar	-704	3.266	-1.507	-	-5.338
Efektif ve Mevduat	-1.384	3.436	-726	-	-2.990
Yükümlülükler	1.452	18.759	28.965	54,4	29.280
Ticari Krediler	-1.528	2.187	4.751	117,2	3.586
Krediler	2.189	6.445	12.468	93,5	15.791
Bankacılık Sektörü	1.481	3.463	12.544	262,2	14.245
Bankacılık Dışı Sektörler	665	4.347	399	-90,8	2.749
Mevduat	696	9.737	11.304	16,1	9.366
Yurtdışı Bankalar	685	9.118	9.858	8,1	7.869
Yabancı Para	1.471	7.611	9.959	30,9	7.593
Türk Lirası	-786	1.507	-101	-	276
Yurtdışı Kişiler	412	1.992	2.627	31,9	3.548
Rezerv Varlıklar (net)	-3.994	-15.735	-8.722	-44,6	-13.801
Net Hata ve Noksan	2.865	2.685	3.016	12,3	1.198

Ödemeler Dengesi - Ağustos 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.